

A MAGYAR NÉPKÖZTARSASÁG BELÜGYMINISZTERIUMA

BM. 1-a-786/97 SZIGORUAN TITKOS!

SZERV: BM.

OSZTALY: III/III-4/b.

OBJEKTUM DOSSZIÉ

SZAM: 11-OD-4884.

AZ OBJEKTUM MEGNEVEZÉSE:

"Az un. repülő egyetem keretében, az ifjúság körében ellenséges, fellezítő. tev. kifejtő személyek és kapcsolataik."

AZ ÜGY KÖTETBEN

KÖTET SORSZAMA: 5.

MEGNYITVA: 19. 84.XI.15.

LEZARVA: 19.

ARCHIV SZAM:

M-10/669/84 0-19764/5

4-3484 4/5-1033

6000000000 86 0.5

10-19
764/5

2. sz. pld.

Tárgy: "Házi egyetemről"

FORGÁCS LAJOS r. százados Elvtársnak
BM III/III-4. Osztály Vezetője

Helyben

Bizalmas úton az alábbi információk jutottak tudomásunkra:

"1984. április 16-án, hétfőn

találkoztam Bouquet Gáborral 18,55 h-kor.

Már várt rám, együtt mentünk fel. Kennedy fogadott bennünket.
A konyhában egy Jászi Oszkár nyomtatvány volt (már csak egy
darab), amire lecsaptam (mellékelem) és megkérdeztem, kinek
kell kifizetni.

19,20-kor összegyűlt a társaság (35 fő, 9 nő). Szilágyi Sándor megnyitotta az előadást, majd bejelentette, hogy a húsvét hétfő és az ünnep miatti csere-bere miatt legközelebb itt, május 7-én jövünk össze.

Pontosan nem tudja még, hogy melyik előadás lesz megtartva, mert mindkét előadó vállalta az előadás megtartását, és

ABTL - 3.15 - 0 - 19764/5

„most már el lehet mondani, hogy kiket kértünk fel”: Baradnai (vagy Varadnai) Aurél, aki a Radikális Párt egyik vezetője volt (ifjúsági szektor), valamint Kéri Kálmán nyugalmazott katonatiszt. Mindketten emlékeikről kívánnak mesélni, 1-1 előadás keretében, minden kérdésre szívesen válaszolnak, és az egész amolyan beszélgetés jellegű lesz.

Bejelentette Szilágyi, hogy a keddi SZETA előadás felől tájékozódott és megtudta, hogy a szervezők (Solt Ottilia személyében) azt tanácsolják, hogy az előadást főleg olyan fiatal szociológusok, egyetemisták részére hirdették meg, akiknek szükségük van „előtanulmányokra”, mielőtt az életbe kikerülnek. Ettől függetlenül azért mindenkit szeretettel várnak.

Ezután megkezdődött az előadás, melynek témája a Radikális Párt 1945-től 1948-ig (lett volna), helyette Szalai előadta a szovjet hegemonia előretörésének vázlatos leírását 1944-1948 között, rávilágítva a külföldi vonatkozásokra, hasonlóságokra (Ausztria, Csehszlovákia, Románia) és különbségekre. Elemezte a hazai kommunisták és az emigrációból visszatért kommunisták viszonyát, szerepét (nem tért ki a Rajk-perre), a fő irányvonal a balrafordulás volt.

Érintette Erdély és a trianoni határok kérdését, majd átugorva a „sötétebb éveket”, méltatta Nagy Imre gondolkodását, szerepét, és hosszasan beszélt Bibóról, úgy 1945-48 között, mint 1956-os szerepéről.

Az 1956-os tevékenysége kapcsán szóba került minisztersége, egyedülálló kelet-európai szocialista rendezési terve, melyet átadtak Göncz Árpáddal együtt az indiai nagykövetnek (Menon).

Előadását Szalai 21 h-kor azzal fejezte be, hogy a szélsőségek világát éljük (pl. Khomeini), ki tudja, hová fog ez vezetni és mi lenne az igazán úrvös politika az emberiségnek.

Ezután Szilágyi szünetet hirdetett, hogy utána még lehessen hozzászólni, kérdezni. A szünetben érkezett meg Kőszeg és Krassó. Elejétől voltak: Mikes, Lakács, Demszky; hiányzott: Csallag, Könczöl, Krakovai, Tamás Gáspár, a metrós fiú, Vági. (Néhány - kb. 4 - új arcon kívül a törzsgárda volt jelen.)

Szünet után - a szünetben hozzá intézett kérdésekre reflektálva - Szalai kitért Szekfű Gyula kulturpolitikai szerepére, bemutatta, hogy Szekfű mennyire utálta a radikalizmus, a radikalizmusokat. Bibórol is ejtett még néhány szót, majd végleg befejezte az előadást. (21,30-kor)

Az előadás után a kapu előtt - kint az utcán - megálltunk beszélgetni öten, Mikes, Bouquet, még két törzsgárdatag és én. B.G. kezdeményezte, mivel a Bill Lomax könyv lábjegyzetében Erki Edít neve mellett Kuczka Péter nevét is olvasta, így erről - (Kuczkáról) kérdezte Mikesét. Mikes (aki egyébként bőbeszédű) hosszasan elemezte Kuczka Péter gerinctelenségét, behódolását, áruló vallomásait, majd belekeveredett a témába Fekete Sándor (az Új Tükör főszerkesztője), akiről Mikes ugyancsak leszede a keresztvizet.

Szükségét éreztem megvédeni a volt politikai elítélteket, hogy nem mind gerinctelen, ezért megemlítettem Mikesnek Obersovszky Gyula barátom karakán jellemét. Ezt viszont elismerte Mikes, mindössze annyit tudott felhozni Obersovszky rovására, hogy ".....mumus" volt, kár, hogy meghalt.

Legnagyobb meglepetésükre közöltem velük, hogy volt ugyan két szívinfarktusa, de még él és a Sportfogadás főszerkesztője. Ez őszinte ámulatot keltett (Csoda tájékozottak.)

Ezután Mikes még elmesélte, hogy őt 1960-ban tartóztatták le 1956-os, 57-es és 58-as rüpcédulázásért és ügyét összerakták a Kassánszky Zsombor-üggyel. Itt megjegyeztem, hogy a Zsombort jól ismerem. Mikes nem látta állítólag évek óta.

ABTL-3.15 - 0 - 19764/5

55

Saját érdemeit elmezve közölte, hogy ők voltak az a diákság, akik Obersovszkyék lebukása után folytatták azok újságát és munkásságát. (Ehhez képest keveset tud "elődjéről," s 1964. szilveszterén találkozott vele utoljára.)

Bouquet Gábort Budagyöngyéig vittem."

B u d a p e s t, 1964. április 19.

Hanusz Gyula
Hanusz Gyula r. alezredes
osztályvezető

Kovács János
Dr. Kovács János r. őrnagy
alosztályvezető

Nytsz: 3/7-382

ABTL-3.15-0-19764/5

6

2. sz. pld.

Tárgy: "Házi egyetem"-ről

FORGÁCS LAJOS r. százados Elvtársnak
BM III/III-4. Osztály Vezetője

H e l y b e n

Bizalmas úton az alábbi információk jutottak tudomásunkra:

„1984. május 7-én este, 19 órakor felkerestem Kennedi Jánost, a Villányi úti lakásán. Szinte egyedül fogadott, közölte, hogy fennakadás van a programban.

Kb. 19,15-kor megérkezett Szilágyi Sándor, addig kb. 6-an gyűltünk össze. (Egy ismerős, Mikes.)

Szilágyi közölte, hogy Kéri külföldön van, Varamnai pénteken telefonon lemondta az előadást, rossz egészségi állapota miatt. Ekkor Szilágyi még megpróbálta Szalai Pált felhívni telefonon, hogy el tudna-e jönni, de Szalai közölte, hogy a felesége rosszul érzi magát, így nem jöhet.

Szilágyi ekkor feloszlatta a társaságot, megadott egy telefonszámot (133-864), ahol pénteken lehet őt hívni 1-2 óra között, hogy lesz-e hétfőn előadás.

Ezután elmentünk."

B u d a p e s t, 1984. május 15.

Hanusz Gyula r. alezredes
osztályvezető

Dr. Kovács János r. őrnagy
alosztályvezető

Nytsz: 3/7-1187/84.

3-1066 4-1498

ABTL-3.15-0-19764/5

Adta: "Pécsi Gábor" fn.tmb.
Vette: Lakatos István r.alhdgy.
Hely: "Kendes" fn."T" lakás
Idő: 1986. december 1.

J E L E N T E S
Budapest, 1986. december 2.

"Barátom 1986. november 27-én felkereste lakásán Nagy Jenőt, akinél kb. 15 fő gyűlt össze. Barátom az alábbi személyeket ismerte név szerint:

Nagy Jenő és felesége
Mikes Tamás
Pintér ?
Rácz Sándor és
Szász István

A beszélgetés fő témája a Beszélő és a Demokrata c. illegális kiadványok nivója volt, és egyhangúan állást foglaltak abban, hogy az utóbbi lényegesen színvonalasabb, tájékoztatásban sokkal jobb, mint a Beszélő.

A későbbiekben a "repülő egyetem"-i előadásról tárgyaltak. Ennek során Nagy Jenő kijelentette, hogy a jelenlegi szervezésében az előadás-sorozat megszűnt.

ABY-3.1.5-0-1976415

Ezt Mikes is megerősítette, sőt ő szólt arról is, hogy Szilágyi Sándor ebben éles támadást fog indítani a Beszélő hasábjain.

Nagy javasolta az összegyűlteknél, hogy a "hétfőit" át kell szervezni "csütörtökivé" oly módon, hogy az előadásokat vitaforummá kell átalakítani.

Nagy megkérdezte Ráczot, hogy elvállalná-e az előadók meghívását. Rácz igent mondott, de javasolta, hogy a szervezést konspiráltabbá kell tenni. Nagy ezzel nem értett egyet, és ebből komoly vita alakult ki. E kérdésben - amíg barátom ott volt - nem döntöttek.

Barátom látott 15-20 db Demokrata e. kiadványt a lakásban, de vásárlás nem volt.

Intézkedés: A jelentés 1 példányát megküldjük a BM III/III-4-a alosztálynak, 1 példányát letesszük a "repülő egyetem" dossziéba.

Lakatos István r. alhdgy.

K: 6 pld-ban
"m" do
III/III-4-a
repülő egyetem
"Mészáros Tibor" "B" do

- III/III-B
- Tájt
K: LI/NI
Nytsz: 4/5. 1971/86

ABTL-3.1.5-0-1976415